

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

доц. Древаль О.Ю., слухач гр. ДСмз-21с Швецов А.В.

Посилення вимог до діяльності органів державного управління, вимагає підвищення ефективності та результативності діяльності інституту державної служби. Висока плінність кадрів, особливо молодих і висококваліфікованих спеціалістів, низька продуктивність та якість прийняття рішень в органах виконавчої влади є наслідками слабкої мотивації проходження державної служби, що негативно відбивається на результативності діяльності державної служби в цілому [1]. Тому дослідження теоретичних та методичних підходів щодо оцінки існуючої системи мотивації державних службовців та удосконалення мотиваційних механізмів в системі державної служби є досить актуальним.

Аналізуючи сучасну систему мотивації державних службовців, перш за все слід розглянути особливості та риси, що притаманні роботі на держслужбі, а саме: творчий характер праці; широкий діапазон складності посадових обов'язків; інтенсивні контакти з різними людьми; висока моральна відповідальність; ненормований робочий день; недостатня рухливість; підвищена емоційна і психологічна напруженість; необхідність безперервного підвищення професійного і культурного рівня [2].

Проаналізувавши динаміку середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності за 2003-2013 рр. можемо сказати, що заробітна плата державного службовця є конкурентною з оплатою праці в інших видах діяльності (див. табл. 1). Заробітна плата державних службовців перевищує середні показники середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності та займає провідне положення у соціальній сфері. Значно перевищує середню заробітну плату в сфері освіти та охорони здоров'я (див. рис. 1).

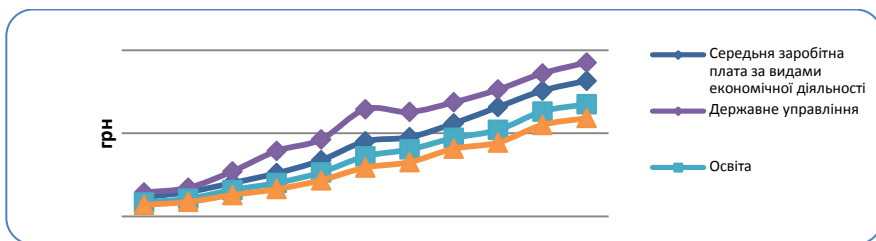

Рис. 1 – Динаміка середньомісячної заробітної плати у соціальній сфері за 2003-2013 рр

Згідно нової редакції закону [4] посадові оклади державних службовців повинні ще більш істотно збільшитися, додаючи державній службі престижності. Так, наприклад, найнижчий посадовий оклад державного службовця найнижчої підгрупи за новим законом складатиме не менше двох розмірів мінімальної заробітної плати.

Що стосується надбавок за вислугу років, то вона виплачувалася у відсотках до посадового окладу з урахуванням доплати за ранг і залежно від стажу державної служби, та доходила до 40%, якщо стаж був понад 25 років. Згідно нового закону [4] ці надбавки складають мазерну частину в сукупному доході державного службовця, так як встановлюватиметься у співвідношенні до мінімальної заробітної плати. Серед позитивних аспектів є те, що за новим законом право на отримання надбавки за вислугу років наступає після завершення першого року перебування на державній службі.

Таблиця 1

Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності за 2003-2013 рр.*

Види економічної діяльності	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Середня заробітна плата за видами економічної діяльності	462	589	806	1041	1351	1806	1906	2239	2633	3026	3265
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги	210	295	441	552	733	1076	1206	1430	1800	2023	2270
Промисловість	591	743	966	1212	1554	2017	2117	2580	3120	3500	3763
Будівництво	546	708	894	1139	1486	1832	1511	1754	2251	2491	2702
Торгівля і ремонт автомобілів; побутових виробів та предметів вжитку	393	508	713	898	1145	1514	1565	1874	2339	2696	3010
Діяльність готелів та ресторанів	339	429	566	735	944	1221	1267	1455	1777	2057	2249
Діяльність транспорту та зв'язку	685	843	1057	1328	1670	2207	2409	2726	3138	3474	3589
Фінансова діяльність	1051	1258	1553	2049	2770	3747	4038	4601	5340	5954	6274
Операції з нерухомим майном	526	666	899	1193	1595	2085	2231	2436	2935	3436	2757
Державне управління	576	690	1086	1578	1852	2581	2513	2747	3053	3442	3702
Освіта	340	429	640	806	1060	1448	1611	1889	2081	2527	2700
Охорона здоров'я а надання соціальної допомоги	278	351	517	657	871	1177	1307	1631	1778	2964	2366

(в розрахунку на одного штатного працівника, грн.)

За чинним законом надбавка за вислугу років починає виплачуватись державним службовцям після трьох років стажу.

Закон України «Про державну службу» [4] сприяє економічній мотивації праці державних службовців та дозволить залучати та утримувати висококваліфіковані та досвідчені кадри, запобігати проявам корупції, забезпечить конкурентоспроможність державної служби, підвищить зацікавленість державних службовців у сумлінній і результативній праці з виявом ініціативи й творчого підходу

В той же час, залишається нагальна потреба в розробці дієвих неекономічних методів мотивації державних службовців, а саме: формування чіткої системи кар'єрного зростання, оптимальна організація робочого часу, підтримка ініціативи службовців, що дозволить залучати та утримувати висококваліфіковані, досвідчені кадри та позитивно вплине на діяльність всієї системи державної служби.

1. Щегорцова В.М. Підходи до оцінки ефективності мотиваційних заходів в органах виконавчої влади України [Електронний ресурс] / В.М. Щегорцова.// Державне будівництво. – 2011. – №1. – Режим доступу:[\[http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/index.html\]](http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/index.html)

2. Зубенко А.С., Костянчук К.М. Мотивація трудової діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / А.С. Зубенко, К.М. Костянчук. // Матеріали конференції «Актуальні проблеми розвитку управлінських систем: досвід, тенденції, перспективи», 20 квітня 2011 р. – Режим доступу: [\[http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2011-2/index.html\]](http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2011-2/index.html).

3. Офіційний сайт державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

Древаль, О.Ю. Особливості мотивації державних службовців [Текст] / О.Ю. Древаль, А.В. Швецов // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 321-323.